

Sv. Irenej Lyonski

PRIKAZ APOSTOLSKEGA OZNANILA 1-7

PREDGOVOR

Kratka spodbuda za okrepitev vere

1. Ker poznam, dragi Marcijan, tvojo gorečo bogovdanost, ki edina vodi človeka v večno življenje, ti čestitam in voščim, da bi ohranil nedotaknjeno vero in s tem ugajal njemu, ki te je ustvaril, Bogu. O da bi vselej lahko ostala skupaj in drug drugemu koristila in lajšala skrbi glede zemeljskega življenja z vztrajnim pogovorom o koristnih rečeh! Kajti v sedanjem času sva si telesno daleč drug od drugega; kolikor pa je mogoče, se nisem obotavljal v pismu s teboj malce pogovoriti se in na zgoščen način **pokazati** (*epideiknymi*) **oznanilo** (*kerygma*) resnice, da bi utrdil tvojo vero. Kot nekakšen **povzetek** ti pošiljam ta zapis, da v malem najdeš mnogo, s pomočjo tega skromnega dela dojameš vse dele telesa resnice in sprejmeš iz skrčenega dela prikaze (apodeixis) Božjih reči. Tako boš obrodil sad lastnega odrešenja in boš zmedel njih, ki se oklepajo krivega nauka, predstavil pa boš vsakemu, ki bo hotel poznati, naš zdravi in neomadeževani govor z vso gotovostjo.

Hoditi v luči vere

Ena je namreč pot, in to navkreber za vse, ki vidijo; osvetljuje jo nebeška **luč**. Mnogo, in to **temnih**, pa je poti tistih, ki ne vidijo. Prva vodi v nebeško kraljestvo in človeka zedinja z Bogom, one pa vodijo proč v smrt in ljudi ločujejo od Boga. Zatorej je potrebno tebi in vsem, ki jih skrbi za svoje odrešenje, hoditi brez stranpoti in odločno v veri, da ne bi odpadli in prešli ter ostali v poželjivosti po snovnem ali zašli in odpadli s prave poti.

2. Ker je **človek** bitje, sestavljeno iz **duše** in **telesa**, je treba to storiti po obojem. Iz enega in drugega namreč lahko sledijo padci. Obstaja pa tudi **čistost telesa**, in sicer zdržnost od vseh sramotnih reči in vseh grešnih dejanj, in **čistost duše**, to je ohranitev celovite vere v Boga, ne da bi se ji kaj

dodalo ali se ji kaj odvzelo. **Pobožnost** se namreč zamrača z nečistostjo telesa, prav tako je okrnjena, ko v dušo vstopi izkrivljenost. Ohrani pa se v lepoti in v svoji meri, ko je brez prestanka v duši resnica in čistost v telesu. Kaj pa koristi poznati resnico v besedah, telo pa omadeževati in vršiti dela pregrehe? Ali kakšna korist je od čistega telesa, če v duši ni resnice? To dvoje se veseli drugo drugega, se skupno bori, da bi človeka privedlo pred Boga.

Zato Sveti Duh govori po Davidu: »Blagor človeku, ki ne hodi na posvet brezbožnih« (Ps 1,1), to je ljudi, ki **ne poznajo Boga**. Ti so namreč **brezbožni**, ki njega, ki resnično je, **ne častijo** in zato Beseda govori Mojzesu: »Jaz sem tisti, ki je.« Tisti torej, ki Boga, ki je, ne častijo, ti so brezbožni. »... in se ne ustavlja na poti **grešnikov**,« - grešniki so tisti, ki **Boga poznajo** in ne ohranjajo **njegove zapovedi**, marveč jo **zametujejo**. »... in ne seda na klop **kugonosnih**« (Ps 1,1), - kugonosni pa so tisti, ki ne le sami sebe, ampak tudi druge kvarijo z izkrivljenim naukom. Takšni so vsi **krivoverci**: sedijo na klopi kugonosnih in kvarijo tiste, ki sprejemajo strup njihovega nauka.

Neomajno ohraniti vodilo (regula) vere

3. Da se nam kaj takega ne dogodi, moramo **ohraniti vodilo vere** (*regula fidei*) brez odklona in izpolnjevati božje zapovedi, verovati v Boga in se ga bati, ker je Gospod, in ga ljubiti, ker je Oče. Delovanje se poraja iz verovanja. Kajti po besedah Izaija: »Če ne boste verovali, tudi razumeli ne boste« (Iz 7,9). S pomočjo resnice pridemo do vere, kajti vera temelji na stvareh, ki resnično bivajo, tako da verujemo tistemu, kar je, kakor je; in ko verujemo temu, kar je, kakor je, vedno ohranimo pritrditev temu. Ker torej vera vsebuje naše odrešenje, se je treba zelo truditi in se spodobiti pridobiti razumevanje stvari, ki bivajo.

PRVI DEL
APOSTOLSKO OZNANILO

I. VODILO VERE, PREJETO PRI KRSTU

Vera, prejeta od apostolov

Vero pa v nas priključuje to, kar so nam **izročili** starešine, učenci apostolov. Najprej daje nasvet, naj se **spominjamo**, da smo prejeli **krst** v odpuščanje grehov v ime Boga **Očeta** in v ime **Jezusa Kristusa**, učlovečenega Božjega Sina, ki je umrl in vstal, in v božjega **Svetega Duha**. Ta krst je **pečat večnega življenja** in prerojenje v Bogu, tako da nismo več otroci mrtvih ljudi, ampak večnega Boga. On, ki večno je, Bog, je nad vsem, kar je ustvarjeno in vse je njemu podložno; vse, kar mu je podložno, pa je on **ustvaril**, tako da ne bi bil Gospodar nečesa nesvojega, ampak lastnega; in da bi bile vse stvari Božje. Zatorej je Bog vsemogočen in je vse od Boga.

Bog je vse ustvaril po svojem Sinu in svojem Duhu

4. Vse, kar je ustvarjeno, mora nujno imeti začetek svoje ustvarjenosti v nekem velikem vzroku. Začetek vsega pa je Bog. Njega samega namreč ni nihče ustvaril, on pa je ustvaril vse. In zaradi tega je treba in je prav najprej verovati, da je eden Bog Oče, ki je vse **ustvaril** in **uredil** in tisto, česar ni bilo, **naredil**, da je. On, ki vse zaobjema, je edini, ki ga ni moč zaobjeti. V vsem tem je tudi naš svet in na svetu človek; torej je Bog ustvaril tudi svet.

5. Tako se torej izkaže, da je **eden** Bog Oče neustvarjen, neviden, Stvarnik vsega, nad katerim ni drugega boga in po katerem ni drugega boga. Bog je tudi razumsko (*logikos*) bitje in je zato tisto, kar je ustvarjeno, **ustvaril** po **Besedi** (*logos*). Bog je tudi Duh; tako je vse **uredil** v **Duhu**. Tako tudi pravi prerok: »Z Gospodovo besedo so bila utrjena nebesa, z njegovim Duhom vsa njihova silnost« (Ps 33,6). Ker torej **Beseda utrjuje**, to je ustvarja telesno in daje bivanje, **Duh pa oblikuje** različne sile, zato se primerno in upravičeno **Beseda** imenuje **Sin**, **Duh** pa božja **Modrost**. Dobro je torej rekel tudi apostol

Pavel: »En Bog Oče, ki je nad vsem, po vsem in v nas vseh« (Ef 4,6). Kajti **nad vsem** je **Oče**, **po vsem** je **Beseda** – po njej je namreč Oče vse naredil – **v nas** vseh pa je **Duh**, ki kliče »Aba, oče,« in dovršuje človeka v Božji podobnosti. Duh torej kaže na Besedo in so zato preroki naznanjali Božjega Sina, Beseda pa izreka Duha in je zato on sam razlagalec prerokov in človeka dviga ter vodi k Očetu.

6. Tako je urejena naša **vera** in utemeljena **zgradba** in utrjen naš **način** življenja. **Bog Oče**, neustvarjen, nezaobjemljiv, neviden, en Bog, Stvarnik vesoljstva. To je **prva točka** naše vere. **Druga točka je: Božja Beseda**, Božji Sin, Jezus Kristus, naš Gospod, ki se je prikazal prerokom v skladu z značilnostjo njihovega prerokovanja in kakor je to vsebovano v Očetovem načrtu oikonomije, po katerem je vse nastalo, ki je ob koncu časov postal človek med ljudmi, viden in otipljiv, da bi vse povzel v sebi (anakefalaioomai), da bi uničil smrt in pokazal življenje in da bi izvršil občestvo Boga in človeka. **Tretja točka pa je: Sveti Duh**, po katerem so prerokovali preroki in so se očaki naučili Božjih reči, ki je vodil pravične po poti pravičnosti in ki je bil na nov način izlit ob koncu časov na človeštvo po vsej zemlji in človeka prenavlja za Boga.

Krst in prerojenje

7. Zato se **krst** našega prerojenja izvršuje v **teh treh točkah**. V Bogu Očetu nam daje prerojenje po svojem Sinu v Svetem Duhu. Kdor namreč nosi Božjega Duha, hodi v Besedi, to je v Sinu, Sin pa ga vodi in daruje Očetu, Oče pa mu daruje nerazpadljivost.

Torej brez Duha ni mogoče videti Božje Besede, niti ni mogoče brez Sina priti do Očeta. Spoznanje Očeta je namreč Sin, spoznanje Božjega Sina pa se izvrši po Svetem Duhu. Duha pa po Očetovi naklonjenosti Sin razdaja tistim, katerim hoče in kakor hoče Oče.

Prevedel br. Miran Špelič OFM